

Pædagogisk læreplan for Køng Idrætsvuggestue og børnehave

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver de pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.
Læreplanen indgår samtidig i det lovpligtige tilsyn som et vigtigt supplement til Kvalitetsaftalen - og er her suppleret med vigtige kommunale politikker og strategier.

Forord

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for personalets pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbuddet. Lægen er grundlæggende for børnenes trivsel, udvikling og læring. Børneperspektivet er tydeligt i den pædagogiske praksis og forældre og dagtilbud samarbejder om barnets/børnenes udvikling og læring. Læreplanen er et levende dokument, som beskriver pædagogiske overvejelser og refleksioner i relation til de intentioner, mål og krav som fremgår af Dagtilbudsloven.

Læreplanen bygger på Børne- og Undervisningsministeriets "Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold" samt "Skabelon til pædagogisk læreplan".

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den konkrete læreplan angiver en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til den aktuelle børnegruppe.

Denne rapport er suppleret med politikker og strategier, som er gældende for dagtilbud i Assens Kommune. Det er intentionen, at vi ved denne sammenhæng bidrager til at forenkle alle de krav og indsatser, der skal efterleves i et dagtilbud. Læreplanen udgør fremadrettet den pædagogiske del af kvalitetsaftalen for dagtilbud i Assens Kommune, i forbindelse med det lovpligtige tilsyn. Læreplanen suppleres med en Kvalitetsaftale som tidligere nævnt.

I læreplanen er indskrevet følgende politikker og strategier:

- Med vilje og hjerte - Vision 2030
- Børne- og Ungepolitik (Ny på vej i 2020)
- Sundhedspolitikken
- Assensmodellen
- Sprogvurdering af alle 3-årige børn

Vi håber, du som læser får indsigt og inspiration om pædagogisk praksis i vores dagtilbud
– rigtig god læselyst!

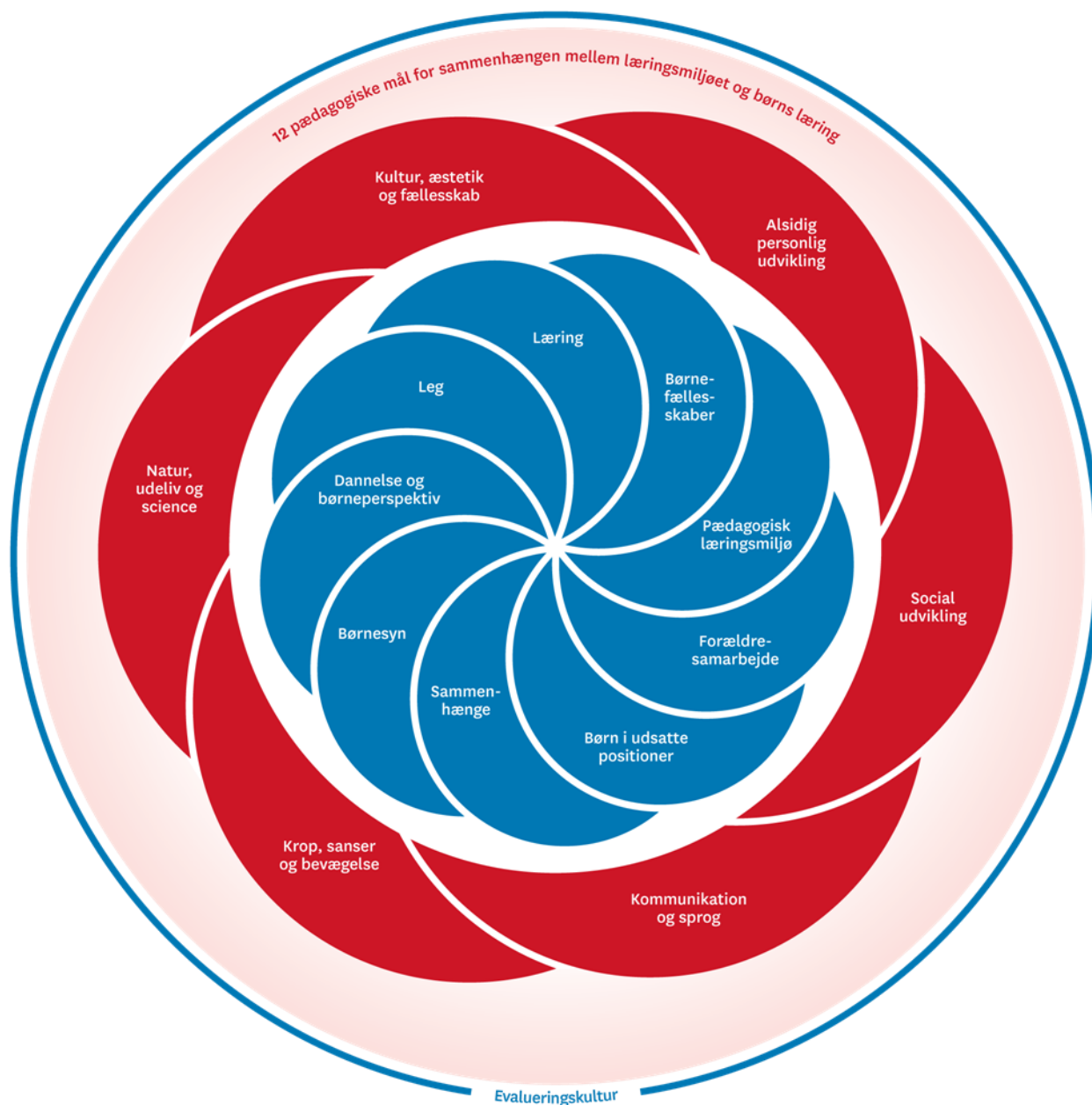
Venlig hilsen

Esben Krægpøth
Vicedirektør

Indhold

Forord	2
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	4
Kort præsentation	5
Pædagogisk grundlag	6
Assens Kommune - Vision 2030 – med vilje og hjerte	7
Børne- og ungepolitik	7
Sundhedspolitik	8
Assens Modellen	8
Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	9
Pædagogisk læringsmiljø	11
Samarbejde med forældre om børns læring	13
Børn i udsatte positioner	15
Sammenhængende børneliv	17
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	18
Inddragelse af lokalsamfundet	18
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	18
De seks læreplanstemaer	20
Alsidig personlig udvikling	21
Social udvikling	23
Kommunikation og sprog	24
Krop, sanser og bevægelse	26
Natur, udeliv og science	28
Kultur, æstetik og fællesskab	30
Evalueringskultur	32
Evalueringskultur i Assens Kommune	32
Dokumentation og evalueringspraksis	34

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Denne blomst beskriver visuelt den nye dagtilbudslov – både det fælles pædagogiske grundlag og læreplanerne.

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der løbende til publikationen.

Kort præsentation

Køng Idrætsvuggestue- og børnehave

Køng Idrætsvuggestue og Idrætsbørnehave ligger i Glamsbjerg på Fyn og er en del af den integrerede institution Køng, der også består af en friskole. Køng Idrætsvuggestue og -børnehave er en enhed, der rummer det samlede børneliv fra 0-16 år og lægger vægt på natur, idræt, leg og læring i børnehøjde. Køng er placeret i udkanten af byen i et grønt område på en stor matrikel, der både rummer skov, å og stor græsplæne. Grunden er kuperet, og der er bakker og skrænter, der rummer store udfoldelsesmuligheder. Fordi vi deler fysiske rammer og læringsmiljøer med friskolen, har vi også adgang til f.eks. små haver, shelters, bålplads, væksthuse m.m. Ligeledes har vi faglokaler på skolen, som bruges af børnehaven om eftermiddagen. Da vi bor i gåafstand til f.eks. kulturhuset CultureArte, kirke, bibliotek, idrætshal, svømmehal og skov, er der mange muligheder for ture ud af huset og gode eksterne læringsmiljøer.

Vores fysiske rammer danner gode betingelser for vores pædagogiske natur- og idrætsprofil, hvor børn kan udfordres og stimuleres til motorisk udvikling gennem leg og aktiviteter i udemiljøet. For os har navnet "Idrætsvuggestue- og børnehave" først og fremmest betydning af bevægelse, motorisk udvikling, udeliv og kropslig trivsel. I Køng Idrætsbørnehave forsøger vi primært gennem krop og bevægelse at tilrettelægge rammen om det gode børneliv, hvor pædagogiske aktiviteter udendørs derfor prioriteres højt. I vores pædagogiske ideal om **børn i balance**, tror vi på, at naturen som omdrejningspunkt for pædagogiske aktiviteter kan bidrage til udvikling af det hele menneske. Ud over de kropslige elementer, er vi derfor også optaget af at udvikle en bæredygtig bevidsthed gennem arbejdet fx med at plante og høste, fra jord til bord og genbrugsprincipper.

Børnegruppens sammensætning er meget sammensat og rummer stor diversitet. Vi har lokale børn, og børn der kommer længere væk fra. Vi har mange søskendepar, der vælger institutionen af flere gange og fortsætter op i skoledelen. Derudover rummer institutionen mange tosprogede børn og børn med mange forskellige sociale forudsætninger og familiemæssige baggrunde. Denne sammensathed og forskellighed ser vi som en styrke for børnenes almene- og demokratiske dannelse. Vi er en lille institution, hvor det nære vægtes højt. Vi arbejder tæt sammen med familierne for at sikre størst mulig sammenhæng i børnenes dagligdag og for at sikre børnenes bedste udviklings- og læringsbetingelser.

Køng Idrætsvuggestue og Idrætsbørnehave er en integreret daginstitution med børn i alderen fra 0-6 år. For at give børnene de bedst mulige udviklingsorienterede deltagelsesmuligheder arbejder vi overordnet med en aldersopdelt gruppeopdeling. De yngste vuggestuebørn fra 0,9-2,8 år er sammen i vuggestuens grupperum på 1 sal., og de ældste vuggestuebørn er samlet i en gruppe for sig. Dem kalder vi Vippebørn. Børnehavegruppen er delt mellem de 3-4 årige og de 5-6 årige, som vi kalder legeskolebørn. Ud over den overordnede aldersopdelte inddeling, arbejder vi ud fra et fleksibilitetsprincip, dvs. ud fra tanken om, hvad der er barnets nærmeste udviklingszone. Her er det ikke altid alderen, der er afgørende, hvorfor vi altid bestræber os på at vurdere det enkeltes barns udviklingsbehov, når vi sammensætter grupperne.

Dette kommer sig af, at vi ser det enkelte barn som et unikt væsen i egen ret, som vi ønsker at støtte op om. Vi har et ressourceorienteret syn på alle børn og mener, at alle børn har ret til at indgå i fællesskaber og kunne opleve at bidrage til de fællesskaber, de er en del af. Derfor prioriterer vi arbejdet med inklusion og relationsdannelse højt, såvel børnene imellem som til de voksne højt, da vi mener, at det er fundamentet og forudsætningen for al trivsel og udvikling.

Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside:

[Pædagogiske tanker](#)

[Kostpolitik](#)

[Hverdagen i børnehaven](#)

[Hverdagen i vuggestuen](#)

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i *alle* dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag *skal* være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud. "

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre. "

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Assens Kommune - Vision 2030 – med vilje og hjerte

I det følgende præsenteres vision, politikker m.m. fra Assens Kommune, som har betydning for den pædagogiske læreplan, og for det arbejde der pågår i dagtilbuddene.

Visionen har et afsnit, der hedder: Vores børn og unge lykkes.

”Vores børn og unge er vores fremtid. Vi giver dem de bedste forudsætninger for at leve et godt liv med et stærkt selvværd. Vi følger børnene fra deres første skridt og hjælper dem på vej til sunde vaner og et aktivt hverdagsliv med bevægelse, sport og fællesskaber.

Det fortsætter i dagplejen, daginstitutioner og skoler, hvor børn og unge har rammer til at være kreative, til at lege, lære og danne venskaber og relationer.

Børn og unge udvikler sig både fagligt, personligt og socialt på vejen mod et voksenliv, hvor de trives og forsørger sig selv. Vores ungdomsuddannelser, lære- og arbejdspladser hjælper til.

Vores skoler, uddannelsessteder, virksomheder og kulturinstitutioner arbejder tæt sammen og inspirerer vores børn og unge, så de udnytter deres fulde potentiale. Både dem der selv kan og vil, og dem der skal have ekstra hjælp til at finde netop deres vej.

I 2030 er alle unge i uddannelse eller arbejde.”

Denne vision forudsætter, at dagtilbud i Assens Kommune tilbyder høj kvalitet, der understøtter alle børns generelle trivsel, udvikling, læring og dannelse jf. den nye Dagtilbudslovs formål.

Børne- og ungepolitik

” Et godt børneliv- *altid* et fælles ansvar”

Alle børn har ret til omsorg og anerkendelse.

Alle børn skal kunne træffe gode og sunde valg for sig selv, så de bliver i stand til at mestre livet og udvikle ansvarlighed for sig selv og fællesskabet.

Alle børn skal som udgangspunkt have adgang til samfundets almene tilbud, hvor de indgår i fællesskaber, der udfordrer og støtter en udvikling af deres personlige, sociale og faglige kompetencer og tilgodeser særlige behov.”

Denne politik danner rammen for alle børn – også børn med særlige behov eller i udsatte positioner. Den er under revision og Assens Kommune barsler med en ny børne- og ungepolitik i sommeren 2020. Politikken bygger ligeledes oven på indhold og kvalitet i kommunale og private dagtilbud.

Læs mere her: [Assens Kommunes børne- og ungepolitik](#)

Sundhedspolitik

Byrådet ønsker, at Assens Kommune skal være en sund kommune både fysisk og mentalt – og det gælder både de helt små, unge og ældre.

Et af pejlemærkerne i politikken hedder: *En sund start på livet.*

AMBITION:

” VI REDUCERER ULIGHED OG SKABER MØNSTERBRYDERE, OG I DE FØRSTE 1000 DAGE AF ET BARN'S LIV SÆTTES DER SÆRLIGT FOKUS PÅ DET VI VED, DER FREMMER TRIVSEL, UDVIKLING OG LÆRING. I ASSENS KOMMUNE ER VI FORPLIGTET TIL TYDELIG FORVENTNINGSADFØLGENDE MED ISÆR FORÆLDRE SAMT ANDRE AKTØRER OMKRING DET ENKELTE BARN, SÅ VI TAGER ET FÆLLES ANSVAR FOR ALLE BØRNS SUNDHED”.

Sundhedspolitikken retter sig bl.a. mod forældre og hele 0-6-års området og matcher fint ambitionerne med fælles pædagogisk grundlag og læreplaner i den nye Dagtilbudslov. Vi ved, at en sund start på livet har en livsvarig positiv betydning, og særligt de første 1000 dage af et barns liv har stor betydning for resten af barnets opvækst.

Læs mere under læreplanstemaet: Krop, sanser og bevægelse

Find politikken her: [Assens Kommunes sundhedspolitik](#)

Assens Modellen

En tidligere indsats for børn og unge, som bygger på en helhedsorienteret tværfaglig indsats på baggrund af tidlig opsporing.

Vision: Alle børn og unge får mulighed for at leve et normalt, trygt og meningsfuldt hverdagsliv – med tilknytning til deres familie, netværk og nærmiljø og med skolegang, uddannelse og et givende fritidsliv. Vi inddrager og aktiverer systematisk familie og netværk og udvikler et endnu tættere samarbejde mellem almenområdet og ressourceområderne.

Se beskrivelse af modellen her: [Assensmodellen](#)

Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder vi os til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og Børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Her beskriver vi, hvordan disse fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag kommer til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene. Og hvordan lykkes vi med at anvende legen som et potentiale i forhold til børnenes udvikling og læring.

I Køng betragter vi ethvert barn som et lille unikt menneske, der er aktør i eget liv og allerede er rettet mod at indgå i fællesskaber. Det kræver, at de voksne anerkender barnet og dets alders- og udviklingsperspektiv og hele tiden arbejder udviklingsorienteret. Vores primære opgave er at udvikle børnenes sociale, personlige og kommunikative kompetencer ved at arbejde med børnefællesskaberne på en måde, så børnene lærer om betydningen af et godt forpligtende fællesskab med pligter og rettigheder. Alle har ret til at deltage, og derfor lærer vi fx børnene at lytte og vente på tur for at øve sig i turtagning samt at invitere hinanden med.

I børnefællesskaberne arbejder vi med, at børnene kan mærke sig selv og egne grænser og have modet til at sige fra, men også modet til at melde sig ind for at styrke barnets tro på sig selv. At være en del af et børnefællesskab og opleve at kunne bidrage og øve indflydelse, styrker børnenes selvværd og selvfølelse og indgyder en tillid i at møde verden omkring dem. Vi tror på, at børn udgør vigtige betingelser for hinandens udvikling og læringsmuligheder, og derfor arbejder vi på at udvikle fællesskaber på tværs af alle børnegrupper, således at børnene har mulighed for at få øje på hinanden.

Vi er optaget af børnenes perspektiv og rettighed til selv at ville sætte dagsordener og bestræber os på at følge børnenes interesse og skabe mulighed for selvbestemmelse. Det betyder fx, at vi nysgerrigt snakker med børnene om deres oplevelser og ting, som de er optagede af og forfølger deres undren. Samtidig er vi opmærksomme på vores rolle i, hvordan vi kan anerkende og understøtte børnenes engagementer og egne initiativer, således at de voksne guider, støtter, deltager og hjælper med at videreudvikle aktiviteter på børnenes præmisser.

Vi er fx meget optagede af at støtte børnenes egne legeinitiativer og nye måder at bruge og udvide rammerne på, samt at støtte legenes udvikling, da vi mener det er udviklende og har værdi i sig selv at fordybe sig og kreativt bearbejde omgivelserne. Derfor tilrettelægger vi et legemiljø, hvor der er mulighed for fordybelse og selvorganiseret leg uden mange afbrydelser.

Sideløbende og i vekselvirkning hertil arbejder vi løbende på, hvordan vi gennem vokseninitierede og planlagte aktiviteter kan være med til at danne nye legefællesskaber på tværs af alder og køn ved at de voksne inviterer og udfordrer børnene til at prøve noget nyt og anerkender dem, når de udviser gåpåmod og vedholdenhed.

Vi arbejder på at optimere børnenes muligheder for at deltage i mangfoldige børnefællesskaber ved at skabe nye børnegrupperinger og pædagogiske aktiviteter, hvor personalet reflekterer over og afprøver i praksis, hvordan børnene kan få øje på hinanden ved fx frokostmåltidet, ture-ud af huset, motoriske aktiviteter. Her tager de voksne udgangspunkt i børnenes relationer og kompetencer, når de etablerer mindre grupper. Nogle gange er der brug for, at de voksne går foran og gør legen/aktiviteten interessant og levende ved at bygge et stærkt stillads op omkring gruppens leg/aktivitet, og andre gange kan de voksne trække sig hurtigere. Vigtigt er det professionelle skøn i de enkelte situationer, således at børnene hele tiden inviteres til at deltage i meningsfulde og tilpas udfordrende aktiviteter

Ved at de voksne har øje for børns forskelligheder og behov og følger deres børneperspektiv nøje, kan vi løbende hjælpe og støtte børn ind i nye udviklende sammenhænge, og fx også støtte børn, der har svært ved at komme ind i et fællesskab eller at finde nogen at lege med, samtidig med, at vi kan afpasse vores egne interventioner til den konkrete situation.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen igennem etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Her beskriver vi, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

I Køng arbejder vi løbende med at målrette og udvikle kvaliteten af den daglige pædagogiske praksis samt udvikling af det helhedsorienterede læringsmiljø. Vi er optaget af at didaktisere pædagogiske aktiviteter i vores interne pædagogiske læringsmiljø, der udgør vores ude- og indearealer og har ligeledes fokus på udvikling af aktiviteter i eksterne pædagogiske læringsmiljøer, der fx udgør vores ture ud i det lokale nærmiljø. Til dette udviklingsarbejde anvender vi aktionslæring som en systematisk pædagogisk metode, der kan hjælpe os til at professionalisere vores fælles udviklingsarbejde og reflektere, evaluere og igangsætte nye aktiviteter velbegrunderet.

Ud fra vores natur-og idrætsprofil og enestående udearealer tager vi dagligt udgangspunkt i naturen som læringsmiljø, hvor vi er særligt optagede af at udvikle leg og bevægelse med og gennem naturen. Vi tror på, at et barn, der har en god motorik, har større mulighed for at få en positiv oplevelse af sin krop og det, den kan mestre på egen hånd. Dette giver også barnet bedre forudsætninger for at lege aktivt med andre børn, og styrker dets forudsætninger for at kunne bevæge sig på nye måder. Vi lægger vægt på, at børn lærer ved at bruge kroppen og sanserne ved at blive udfordret motorisk og mærke glæden ved at bevæge sig. Derfor præsenterer vi dem for mange forskellige slags oplevelser, som kan inspirere til yderligere udvikling og udfoldelse. Hvis børnene får gode oplevelser med at bevæge sig og bruge kroppen, kan det få indflydelse på deres interesse for idræt og bevægelse fremadrettet.

Her beskriver vi kort om undersøgelser, evaluering og læring i forhold til læringsmiljøet i rutiner i hverdagen.

Det er ligeledes vigtigt for os, at der er tid til læring i rutinerne i dagligdagen f.eks. i garderoben, hvor børnene får god tid til at øve sig i at tage tøj af og på, og hvor de voksne guider og støtter. Vi arbejder løbende med at udvælge en rutine ud fra aktionslæringen, f.eks. frokostmåltidet, garderoben, overgange / skift, hvorefter vi undersøger, reflekterer, vurderer, evaluerer og justerer rutinen, hen over en længere tidsperiode, så justeringen kan blive implementeret i praksis til alles bedste.

Her beskriver vi kort om undersøgelser, evaluering og læring i forhold til læringsmiljøet i de voksen-initierede aktiviteter.

Aktuelt har vi lavet en årsplanlægning for 2020/2021, hvor der med udgangspunkt i vores profil indgår emneuger. I hver emneuge har vi et tema og nogle læringsområder, børnene skal deltage i. På den måde tænker vi ligeledes det pædagogiske læringsmiljø ind i årsplanlægningen, som vi evaluerer løbende, på samme måde som det pædagogiske læringsmiljø danner grundlag hverdagslivets mere rutinelignende aktiviteter. I årsplanen for 2020/2021 (august 2020 til juni 2021) har vi fx følgende temaer: Høsttema, cykel-uger, forårstema med blomsterfest, "Skralde uger" om bæredygtighed og miljø, læse-legs uger, lysfest sammen med Idrætsfriskolen, motorik og sanseuger, vand og science.

På Personalemøder aftaler vi aktionspunkter, som evalueres i fællesskab på det følgende personalemøde, så vi får delt erfaringer med hinanden, men samtidig får en god indbyrdes sparring.

Her beskriver vi kort om undersøgelser, evaluering og læring i forhold til læringsmiljøet vedrørende børnenes egen leg og børnekulturen

I Køng arbejder vi med at optimere lærings- og legemulighederne hele dagen ved at være opmærksomme på, hvordan vi hele tiden kan anvende vores arealer på nye måder. I institutionen har vi unikke udendørs arealer, men nogle af vores indendørs arealer er begrænsede, og dette stiller derfor krav til os om en øget bevidsthed om, hvordan vores rum og kvadratmeter bedst udnyttes til netop at sikre, at vi har et godt pædagogisk læringsmiljø indendørs. Vi genovervejer ind imellem brugen af de enkelte rum og de enkelte rums funktioner i forhold til vores nuværende børnegruppes behov for udfordringer og udfoldelse.

Vi har på 1.sal et dejligt stort motorikrum, der henvender sig til børns grovmotoriske udvikling, og i stueetagen er der rum til mere finmotoriske aktiviteter, og her er det især de mindre rums funktioner, der løbende kan ændres. Vores rum er fysisk indrettet, så børnene kan nå materialer og legetøj, og det er overskueligt for børnene. Der er også plads til fordybelse i mindre rum, samt mulighed for at lade noget legetøj stå og vende tilbage til det senere.

Rummene arbejder vi på skiftevis at funktionsopdele alt efter de temaer både børn og voksne er optaget af, som fx butik eller læselegsaktivitet. Det inspirerer børnene til ny læring, leg og nye udfordringer. Her viser vi fx også, at det børnene er optagede af og det de selv har lavet og produceret, er værdsat. Derfor indgår der også en del skiftevis udstillinger af børnenes produkter i institutionen.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring". *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25*

Vi arbejder hele tiden med at udvikle *samarbejdet mellem forældre og dagtilbuddet om børns udvikling og læring*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder beskrivelser og/eller praksisfortællinger, der viser, hvordan samarbejdet mellem forældrene og dagtilbuddet er med til at sikre trivsel, læring, udvikling og dannelse for børnene.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring? Og hvordan involverer vi konkret forældrene i børnenes udviklings- og læringsbehov?

Vi arbejder tæt sammen med forældrene med udgangspunkt i at optimere børnenes trivsel, udvikling og læringsmuligheder og bygge bro mellem barnets institutionsliv og private børneliv. Igennem den tætte kontakt styrkes en bevidsthed om, at barnets alsidige og personlige udvikling er et fælles anliggende. Derfor gør vi meget ud af at skabe rum for udveksling, ligesom vi om muligt gerne inddrager forældre i initiativer omkring f.eks. en børnegruppe eller individuelt om det enkelte barns trivsel og læring. Der iværksættes f.eks. handleplansmøder eller samtaler om evt. særlige indsatser og delmål for en periode.

Særligt i starten af forældresamarbejdet gør vi os umage for at skabe tætte og tillidsfyldte relationer til forældrene, hvor vi hver dag beretter om små historier eller anekdoter om deres barn fra dagen der er gået, ligesom vi gør os umage for at lytte og anerkende forældres perspektiver. Vi ser den tætte og trygge relation med forældrene og de små daglige anekdoter som forudsætningen for et samarbejde, der også giver adgang til i fællesskab at håndtere små og store problemer. Samarbejdet med forældrene kommer til udtryk i hverdagen ved den daglige dialog omkring trivsel, og i praksis foregår det ved at personalet gennem eksempler tydeliggør hvordan det går med barnets relationer, venskaber og trivsel generelt.

Det hører med til vores børnesyn, at børn er forskellige, og det er vores ansvar at facilitere og rammesætte en hverdag der tilgodeser den enkelte, og ligeledes vores ansvar at rammesætte et nært forældresamarbejde, der støtter op om det. Dette kræver et konstruktivt og tillidsfuldt fundament. Når et barn starter i Køng laver vi derfor en startsamtale med forældrene, måske via de første besøg af det nye barn og familien, som vi følger op på inden for ca. 3 mdr. Her kommer vi rundt omkring barnets trivsel både hjemme og i institutionen. Efterfølgende tilstræber vi at holde en samtale med forældre 1 gang om året, ligesom der afholdes samtale omkring skoleparathed efter behov.

Samarbejdet med forældrene handler også om en gensidig udveksling af forventninger. Er der udfordringer af den ene eller anden art, så tilstræber vi at løse det sammen med forældrene. Vi arbejder ud fra et konstruktivt ressourcensyn på barnet og forældrene, således at vi tager udgangspunkt i, hvad der går godt og hvor barnets styrker er, og hvordan alle parter kan arbejde

med at understøtte dette. Er der et behov for en bekymringssamtale afholdes der en sådan med udgangspunkt i en udviklingsoptimistisk ånd og med brug af vækstmodellen. Forældrene kan altid bede om en samtale.

Vi samarbejder også tæt med forældrene om vedligeholdelse af vores institution og lader dem forstå, at vi er fælles om at skabe den gode hverdag for børnene. Dette fx gennem to årlige arbejdsdage, hvor alle børn og voksne hjælpes ad. Dette skaber en god sammenhæng for børnene og et fællesskab mellem voksne. Derudover arrangerer vi forskellige aktiviteter, der kan styrke forældresamarbejdet, lige fra forældremøder med faglige input og traditionsarrangementer, ligesom vi forsøger at inddrage og gøre brug af forældres ressourcer i det daglige pædagogiske læringsmiljø med børn (fx ler og naturvejledning).

I 2019 havde vi fx fokus på forældreinddragelse og samarbejde med forældrene gennem tilrettelæggelse af motorik caféer og fællesspisninger på udvalgte eftermiddage/aftener. Initiativet til motorikcafeen havde det dobbelte formål at styrke børnegruppens trivsel og læring og forældresamarbejdet.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Vi arbejder hele tiden med at udvikle vores *pædagogiske praksis med børn i udsatte positioner*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder beskrivelser og/eller praksisfortællinger der viser, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver *alle* børn lige muligheder for at deltage i hverdagens fællesskaber.

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi gør en stor dyd ud af at se det enkelte barns ressourcer frem for begrænsninger. Dette betyder at vi betragter udsathed, som en position alle børn kan opleve at være i relation til deres sociale situation. Inklusion handler om at tilgodesee alle børns individuelle forudsætninger og skabe deltagelsesmuligheder for alle. Børn er ikke udsatte i sig selv, men kan i perioder have behov for særlige interventioner, der tager udgangspunkt i, at vi voksne tilrettelægger situationen rundt om børnene på andre måder. Dette kan se ud på mange måder og dels handle om skabe små forandringer i hverdagslivet. Fx kan en særlig opmærksomhed på, hvordan de enkelte børnegrupper sammensættes udspringe i, at vi for en periode laver mindre fokusgrupper, hvor børn hjælper hinanden i vokseninitierede aktiviteter. Ud over dette samarbejder vi tæt med kommunale tværfaglige teams om guidning af børn i komplicerede situationer og inddrager forældrene. På den måde forsøger vi at udvikle situationen mange steder fra.

Vi bestræber os på at skabe fysiske pædagogiske læringsmiljøer som tilgodeser børnenes individuelle behov og tilrettelægge forløb og pædagogiske læringsmiljøer, som skaber overblik og overskuelighed for alle børn. Fx har vores spisehus også den funktion, at det om eftermiddagen bruges til de børn, som har brug for pauser. I rummet skabes et miljø med madrasser, så der kan være ro, og hvor der er mulighed for skærme de børn, der på dagen har behov for det. "Pausen" vil typisk ligge tidsmæssigt enten lige efter frokost eller ved 13-tiden. Der kan også være børn, der i løbet af dagen kan have brug for pauser, og det forsøger de voksne ligeledes at hjælpe med. Her er dialogen vigtig, så barnet føler sig set og forstået. Det er vigtigt at barnet lærer at lytte til egen krop, når der er brug for denne pause fra måske lidt for mange stimuli, og det gælder ikke kun børn i udsatte positioner.

Vi har hele dagen en løbende opmærksomhed på de børn, som fx befinder sig i periferien af lege- og børnefællesskaberne. De børn, der for en tid har brug for ekstra omsorg og hjælp til at overkomme forskellige følelsesmæssige udfordringer, eller børn der har brug for en ekstra opmærksomhed i forhold til deres motorik eller sprog. Fælles for arbejdet omkring disse børn er, at vi gør meget ud af at se det enkelte barns ressourcer frem for begrænsninger og bl.a. herigennem ophæver den udsatte position og sikrer deres lige muligheder i lege- og børnefællesskabet. Vi kan

fx bruge "den pædagogiske bagdør", som er en måde, hvor barnet kan have mulighed for at trække sig fra en aktivitet, hvis denne bliver for svær at være i alt efter, hvor barnets udviklingszone er.

I forhold til at støtte alle børn, har personalet også en vigtig opgave i at være til stede og hjælpe med at rammesætte og "oversætte" legen, når "lege-sproget" ind i mellem er svært. Det er en svær opgave, men ikke desto mindre afgørende for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. I dette arbejde giver vi en særlig positiv og omsorgsfuld opmærksomhed til børn, der ind i mellem kan have svært ved de sociale spilleregler.

Derudover arbejder vi med, at der er en kontaktperson/primær pædagog til ethvert barn, som har blik for, hvorvidt barnet er i en udsat position. Primærpædagogens opgave er at inddrage forældrene og lederen ved bekymring. Derefter afholdes der en dialogsamtale, så der kan skabes et fælles billede af bekymringens omfang og etableres en udviklingsplan.

I Assens Kommune er der igennem en årrække arbejdet med - og udviklet Assens Modellen, Forposter m.m. Hvordan oplever vi, at dette arbejde understøtter børn og familier og vores pædagogiske arbejde i hverdagen?

Vi har et rigtig godt samarbejde med Sundhedsplejerske, PPR og andre fagpersoner fra Assens kommune. Både på Forpost, som konsultativ sparring og på tilbagevendende faste møder. Det har stor værdi for både familier og institution, at vi har dette tætte samarbejde. På den måde får vi vendt stort som småt inden det eventuelt udvikler sig til regulære problemstillinger.

Hvordan er den forebyggende effekt?

Den forebyggende effekt er god, da vi hurtigt har mulighed for at finde gode fælles løsninger.

Sammenhængende børneliv

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."
Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

I Assens Kommune er der fokus på både børns overgang fra dagpleje/vuggestue til børnehave og til skolen. Målet er at skabe sammenhæng i pædagogik og læring, så børnene kan føles sig kompetente og hurtigt opleve sig som en del af det nye fællesskab også ved overgange.

Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø for de mindste børn, så det skaber sammenhæng til børnehavestart?

I Køng idrætsbørnehave og vuggestue har vi som nævnt en tradition for at inddele børnene både efter et alders- og fleksibilitetsprincip, der rummer flere trin på vejen mod ny gruppe. På den måde forsøger vi at skabe betingelser for alle børns nærmeste udviklingszone, ligesom vi forsøger at skabe et sammenhængende institutionsliv mellem overgangene. Da vi deler de fleste arealer, betyder det, at alle børn og voksne mødes dagligt på tværs og kender hinanden. På den måde sikrer vi, at børn overgange opleves naturligt og ikke ukendt. Overgangen fra vuggestuen sker gradvist gennem deltagelse i Vippegruppen, der i højere grad sammentænkes med børnehaven, samtidig med at den har sine egne rutiner. Til en start møder børnene fx stadig ind i vuggestuen, inden de bliver hentet af deres primære voksen i Vippen. Det skaber en ro omkring overgangen fra vuggestuen mod børnehaven.

Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

De ældste børn i børnehaven/de kommende skolebørn har ligeledes deres egen gruppe, der både er knyttet til børnehaven, men fremstår som "Legeskolen". For at sikre en sammenhængende overgang til skolen har Legeskole gruppen et særligt tilrettelagte forløb i tæt samarbejde med vores egen Idrætsfriskole. Der tilrettelægges et særligt pædagogisk læringsmiljø omkring legeskolebørnene. I børnenes sidste år i Køng Idrætsbørnehave skabes der forskellige læringsmiljøer både ude og inde som målrettes den kommende børnehaveklasse. Intentionen er at skabe direkte sammenhæng mellem Køng idrætsbørnehus og Idrætsfriskolen, således at det opleves for børnene som en direkte forlængelse at starte i skolen. Hvert år leverer vi børn til friskolen, og der opstår en rød tråd ved at børnene følges med nogen de kender fra børnehaven.

I overgangen mellem børnehave og skole samarbejdes der om kommende børnehaveklassebørns motoriske udvikling ved motorikvejleder og børneergoterapeut, ligesom at der er et samarbejde omkring sprogudvikling og screeninger. Vi forsøger på den måde at skabe en systematik omkring overgangen fra Legeskole gruppen i forhold til vidensdeling, overlevering og samarbejdet med de kommende skoler og sfo. Derfor overvejer vi hvert år, hvordan vi organiserer Legeskolen, samt hvem af pædagogerne der har ansvar for forløbet.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Vi arbejder hele tiden med *Inddragelse af lokalsamfundet*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder beskrivelser og/eller praksisfortællinger, der viser, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at skabe trygge og udviklende læringsmiljøer for børnene.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har stort fokus på at inddrage lokalsamfundet både ved som nævnt at inddrage forældres ressourcer, men også alle de eksterne læringsmiljøer, vi har i nærheden. Vi bor i gåafstand til f.eks. kulturhuset Culture Arte, kirke, bibliotek, idrætshal, svømmehal, skov, så der er mange muligheder for lærerige ture ud af huset. Oftest inddeler vi børnene i mindre grupper, når vi tager afsted. Legeskolen bruger fx lokalmiljøet, "Børnebiffen", det lokale bibliotek og deltager fx i fodboldstævner sammen med andre private dagtilbud i nærmiljøet omkring Glamsbjerg by eller i idrætsdage eller motionsløb. Internt har vi et årligt sponsorkøb og høstmarked som Legeskolen deltager i sammen med resten af børnehaven og forældre, der inddrager lokalsamfundets ressourcer.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan medinddrager vi børnenes oplevelser i udviklingen af børnemiljøet? Og eksempler på hvordan barnets / børnenes perspektiver har bidraget til udvikling af pædagogisk praksis og/eller læringsmiljøer.

I Køng Idrætsvuggestue og børnehave har vi flere forskellige huse, dvs. at vi har mulighed for at bruge lokalerne til mange forskellige funktioner. Vores Spisehus er et sted, hvor der spises morgenmad og senere på dagen kan husets rum bruges til kreative aktiviteter og pauserum.

I hovedhuset bor vuggestuen på første sal. Deroppe er det fysiske børnemiljø naturligvis lavet til at tilgodese de yngste børn. Der er også en særlig opmærksomhed på, at det fysiske og psykiske børnemiljø skal skabe ro, genkendelighed og tryghed for børnene.

Vi har indrettet små legerum for at tilgodese de børn, som trives bedst i mindre grupper. Vores lokaler er lyddæmpende og belysningen kan reguleres. Et af vores rum er indrettet med specielt fokus på motorisk aktivitet. Vi har forskellige redskaber i motorikrummet, som med jævne mellemrum bliver skiftet ud for at imødekomme børnenes behov for både grovmotorisk og finmotorisk træning / udfordring. Rummet benyttes også til pladskrævende aktiviteter: rytmik, yoga, teater-lege og fællessamlinger.

Motorikrummet har samtidig funktion som puderum med skumpuder, ligesom det bruges til stillerum, som børnene kan benytte, når de har brug for at trække sig tilbage fra en leg. I stueetagen har vi indrettet et rum til dukke lege og bøger, samt dialogisk læsning. I middagsstunden benyttes rummet til sovebørn.

I det fysiske børnemiljø arbejder vi med at have opmærksomhed på at lave fysiske rammer, som er i børnehøjde. Det fysiske udemiljø er en stor del af vores DNA i Køng, vi er ude hver dag, året rundt. Vi integrerer i høj grad det fysiske og psykiske børnemiljø i det pædagogiske børnemiljø som natur og bevægelses børnehus.

Eksempler på, hvordan vi konkret arbejder med demokrati i børnehøjde.

I forbindelse med det psykiske børnemiljø og udvikling af børnefællesskaber, arbejder vi fx med daglige samlinger, hvor børnene sidder i mindre grupper. Som beskrevet under afsnittet om Børn i udsatte positioner er legegrupper eller mindre fokusgrupper, hvor børnene bevidst er sat sammen på en understøttende måde, også noget som personalet bruger i den daglige pædagogiske praksis. Vi har en stor opmærksomhed på samspillet børnene imellem og mellem de voksne og børnene som fundament for det gode psykiske institutionsliv med plads til alle. Alle skal føle sig velkommen og opleve ret til at være den, de er.

I Legeskolen arbejdes der fx med et fælles sæt regler for hvordan man er over for hinanden, hvor der er børnene, der i fællesskab beslutter, hvad der er vigtigt for dem i deres indbyrdes samspil.

De seks læreplanstemaer

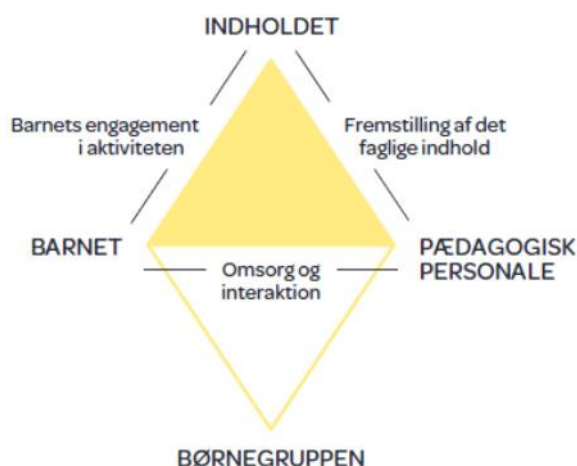
”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

I dagtilbud i Assens Kommune tilbydes børnene dynamiske læringsmiljøer gennem hele dagen. Den didaktiske firkant er en model, som kan anvendes for at synliggøre sammenhængen mellem barnets / børnenes tilegnelse af nye kompetencer i samspil med andre både børn og voksne. Barnets tilknytning og trivsel danner grundlaget for, at barnet oplever og lærer nye færdigheder og kompetencer.

Den didaktiske firkant

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- *Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling*
- *Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag*
- *Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer*

Det pædagogiske læringsmiljø i Køng Idrætsvuggestue og -børnehave skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed og gåpåmod og deltagelse i fællesskaber.

Vi tror på og arbejder for, at det altafgørende for overhovedet at lære og være er, at barnet er omgivet af engagerede og medlevende voksne, der værdsætter og anerkender det. I Køng bruger vi derfor tid på “blot”, at være sammen med børnene og være lydhøre over for de ting, som de siger og gør. Vi prioriterer at bruge energi og ressourcer på at lytte og have dialoger med børnene for at hjælpe dem med at opleve sig selv i samspil med andre og lære egne styrker og svagheder at kende.

Vi forsøger altid at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter de to pædagogiske mål for temaet og som tager udgangspunkt i at styrke børnenes personlige udvikling i børnefællesskaberne. Vi ser disse ting som forbundet, da personlig udvikling sker gennem deltagelse i fællesskaber

I vores formålsbeskrivelse for "Cykeluge" ser vi fx, hvordan læreplanstemaet om personlig udvikling prioriteres højt i målsætningen, men også hvordan alle seks læreplanstemaer er i spil på en gang:

Formål for cykeluge 2020:

- styrke børnenes evne til at samarbejde
- øve / udfordre den grovmotoriske udvikling og nye færdigheder
- få en succesoplevelse
- anspore til næste zone for udvikling hos barnet
- børnene skal udfordres og flytte grænser motorisk
- børnene skal opleve personligt mod, glæde, og begejstring over at kunne mestre noget nyt,
- børnene skal danne spejlinger i andre børns kunnen og overvinde sig selv gennem at støtte hinanden og motivere
- opdage andre børn end dem der normalt leges med
- venskaber skal styrkes, evt. nye relationer opstå mellem børnene igennem en ny oplevelse
- oplevelse af at det er positivt "at gøre noget" sammen,
- erfaring med nye fysiske rammer ved at gå over på skolen og bruge skolegården.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og være med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- *Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling*
- *Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag*
- *Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.*

Vi arbejder i alle vores aktiviteter med børnenes sociale udvikling og for at skabe rammer, hvor børn trives, indgår i sociale fællesskaber, udvikler empati og relationer. Her er vi optagede af at skabe rammer, hvor forskellighed bliver set som en styrke og være med til at bidrage til børnenes demokratiske dannelse.

I dette arbejde er legen fænomenal, da alle børn uanset alder, køn, individuelle interesser eller kulturel og social baggrund, kan inkluderes. Her skal vi som pædagoger forsøge at understøtte udvikling mellem at veksle mellem at gå foran, ved siden af og bag ved børnene for at sikre, at det lykkes. Børnene skal hele tiden guides i at indgå i sociale fællesskaber, at udvise empati, forhandle og indgå kompromisser gennem sproglige handlinger, som udvikles gennem deltagelse i legene.

Ind i mellem samler vi en stor gruppe børn om en leg, uanset alder, køn og motoriske færdigheder. Vi fortæller dem verbalt, hvad legen går ud på, og derefter er både børn og voksne med til legen. Legen gentages mange gange og børnene spejler sig i hinanden og ser, hvad det går ud på. De ældste hjælper de yngste. Der vil være børn som ikke forstår legen eller spillereglerne, og der hjælper de voksne med guidning, både verbalt og nonverbalt, ved selv at være med til fx at løbe væk fra ræven og derigennem vise handlingen. På den måde kommer der flere læreplanstemaer i spil på en gang med udgangspunkt i krop, sociale fællesskaber, relationer og følelser.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- *Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog*
- *Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag*
- *Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.*

Vi har stor opmærksomhed på sprog og kommunikation. Vi laver fx forskellige vurderinger af børns sprog i Køng Idrætsvuggestue og Idrætsbørnehave for at have en særlig opmærksomhed på både sproglige udfordringer samt styrker hos børnene.

Derudover arbejder vi løbende med at udvikle sproget pædagogisk: I vuggestuen bruges billedbøger og visuelle ting som understøtter sproget hos de yngste. Vi synger dagligt med vuggestuebørnene og bruger fagter m.m. til at understøtte det nonverbale udtryk. Vi læser historier i børnehaven med tilhørende billeder for at skabe en sammenhæng i fortællinger og forståelse af oplæsning. Vi synger dagligt sange til samling, hvor vi både benytter os af høje og lave stemmer for at skabe variationer og for at benytte melodier til at gøre sproget sjovt. Rim og remser er også en del sprogliggørelsen.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sprog på flere måder. Dagligt støttes børn i formuleringer eller kommunikation med andre børn både hvis børn har brug for hjælp, når de er i konflikter, når de vil deltage i leg eller kommunikere med andre voksne. Vi guider børnene i at få sat ord på de situationer, som de oplever. I Køng er det fysiske læringsmiljø i høj grad med til at støtte børnenes sprogtiltagelse gennem bevægelse og leg.

Vi arbejder også med sprog og kommunikation fx gennem vores "Læselegs-uger". Læseleg er en voksenstyret aktivitet som er planlagt med en bestemt gruppe børn. Gruppen med børn er ofte sammensat med henblik på at støtte relationer, kommunikation, nonverbal og verbal, forståelse, mestring, visuel oplevelse, børnefællesskab og en fælles oplevelse i den lille læsegruppe. Der leges med sprogets nuancer. Der er valgt en eller to bøger ud. Det er den samme bog der læses to gange, og for de yngste børn kan der gentages flere gange. I vuggestuen bruges der fx Totte bøger, hvor man kan supplere med fysiske konkrete ting for at understøtte fortællingen og oplevelsen.

I Læseleg temaet indgår der også andre læreplanstemaer som fx social udvikling, kultur, æstetik og fællesskab. Lokalmiljøet kan bruges i forbindelse med læselegsemnet i kraft af en tur til bibliotek eller på friskolen. Det er vores erfaring at Læseleg har en positiv virkning på ordforråd og mestring af nye ord og betydninger hos nogle børn.

I Assens Kommune er det besluttet, at sprogvurdere alle 3 årige børn, samt de 5 årige børn, som har haft eller har behov for en fokuseret eller særlig indsats – medmindre andet er aftalt med PPR.

- *Hvordan tilrettelægger vi indsatsen om sprogvurderingen?*
- *Hvordan følger vi op på resultaterne pædagogisk?*
- *Hvordan involverer vi forældrene i opfølgningen på barnets resultater?*
- *Hvordan arbejder vi med flersprogede børns udvikling af kommunikation og sprog?*

Vi tilbyder sprogvurdering af alle børn. Vurderingen foretages i it-systemet "Hjernen og hjertet" og har til formål at spore evt. sproglige vanskeligheder, der kan afhjælpes ved en fokuseret indsats. Forud for sprogvurderingen snakker vi med forældrene, og sætter dem ind i formålet med vurderingen, herefter er det op til forældrene, hvorvidt de ønsker at takke ja til vurderingen. Efter endt vurdering gennemgås rapporten sammen med forældrene. Såfremt der ikke er grund til anden indsats fortsætter det sproglige arbejde omkring barnet, som for den øvrige gruppe af børn. Hvis barnets vurdering giver anledning til bekymring, vurderes der hvad næste skridt er. I den forbindelse vil der fx kunne være et samarbejde med kommunens talepædagog.

Vi har stor opmærksomhed på flersprogede børn, da det kan gå ud over de sociale relationer, hvis sproget er meget længe undervejs. I vuggestuen bruger vi primært Sundhedsplejersken til sparring. I børnehaven kan det være talepædagogen vi konsultere.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- *Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse*
- *Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag*
- *Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer*

I Køng er vi som nævnt tidligere meget optagede af børnenes muligheder for fysisk udfoldelse og udfordring, som en del af vores faglige profilering og udviklings- og læringssyn.

Vi har en legeplads, som er indrettet, så alle sanser kan blive stimuleret. Vi har løbecykler, der udfordrer balancen, gynger og klatrestativ, der styrker den vestibulære sans, klatrevæg og kravlebro, der styrker børnenes muskelkraft. Vi initierer ofte fælleslege, som fangelege eller gemmelege og opfordrer børnene til selv at fortsætte legen. Indenfor er der også mulighed for at bruge kroppen. Vi har et motorikrum, der bruges til både styrkelege, hop fra forskellige niveauer, kast med bolde, kolbøtter og rullefald, der alle styrker den kinæstetiske sans. Vi har ugentlige gruppeaktiviteter, hvor vi laver alderssvarende rytmi og bevægelse sammen med børnene. Det kan f.eks. være forhindringsbaner, sanglege, brydelege, dans og afslapning/mindfulness.

Vi sørger så vidt muligt for at hele kroppen er i spil, og at der sker en kobling mellem krop og hjerne i alle vores aktiviteter. Vi giver børnene mulighed for at blive udfordret i varierende bevægelsesmiljøer på legepladsen, f.eks. ved at gynge, klatre, løbe, bygge huler, ligge i hængekøje

og cykle på flere forskellige slags cykler. Legepladsen er indrettet med forskellige fysiske udfordringer til alle børn, fx høje træer de må klatre i, gemme sig i buske, der er lavet som huler.

I vores "sanse-uger" er læreplanstemaet fx i spil, når der arbejdes med kropsfornemmelse, styrke, koordination, balance, sanseintegration, om at mærke forskelligt underlag, op og ned, vestibulær sansning, gyngelege, hoppe, lege "pandekager", hvor børnene bliver pakket ind i tæppe og oplever sensorisk påvirkning.

Også i vores "Cirkusuger", hvor vi arbejder med krop og akrobatik. Der indgår sansemæssige udfordringer som fx at gå på "glas", ansigtsmalinger, der øves smidighed og balance, der øves mange udfordringer rent grovmotorik, der kan laves kaste- og balanceeksperimenter, og der opstår forskellige oplevelser af krop og bevægelsesglæde.

I vores tema om "Bolde" arbejdes der med farver og former, sæbebobler, gribe/kaste/sparke til hjemmelavede bolde af papir og gaffa, koordination og balance på store motorikbolde, mundmotoriske lege, og puste til bordtennisbolde hen over et bord.

I alle disse aktiviteter er flere af de øvrige læreplanstemaer også i spil samtidig såsom sprog, krop, social udvikling og alsidig og personlig udvikling.

I Assens Kommune er der som nævnt udarbejdet en ny Sundhedspolitik som understøtter alle borgere – herunder også børns - fysiske og mentale sundhed. Samtidig ses en udvikling af stadig flere overvægtige børn i Assens Kommune. I effektmålene for politikken står:

- *Alle børn er fysisk aktive i institutioner og i fritiden.*
- *Hvordan arbejder vi med børns fysiske og mentale sundhed hos os?*

DNA'et i Køng Idrætsvuggestue og -børnehave er som tidligere beskrevet bevægelse og "børn i balance". Vi har stort fokus på, at børnene mærker glæden ved at være aktive. Samtidig kan vi fx også godt snakke med forældrene om at begynde til en sportsgren, hvis vi tænker, det kan være godt for barnets sociale udvikling.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- *Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science*
- *Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag*
- *Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.*

I Køng har vi fysiske rammer som indbyder til at arbejde med natur og udelivstemaer. Børn i Køng Idrætsvuggestue og Idrætsbørnehave ser, hører, lugter og smager på naturen i planlagte og spontane aktiviteter. De skal følge årets gang for dyr og planter, have sanseoplevelser og bruge sig selv i naturen i forhold til glæde, engagement, spirende nysgerrighed og undren. Det er vores mål at børnene skal opleve forskellige vejrpåvirkninger og naturfænomener som sol, regn og blæst, både på vores grund, men også i nærmiljøet ved f.eks. skov og å. Vi tilstræber, at det fysiske læringsmiljø understøtter, at børnene dagligt gør sig for med naturen og udelivet. Sanserne skal være i spil og udemiljøet skal være til at gå på opdagelse i.

Legepladsens indretning er med til, at der er plads til både vilde lege og til fordybelse. Børnene må klatre i træer, lede efter insekter/dyr, eksperimentere med vand eller lege i børneinitierede udeværksteder. Børnehaven tager på ugentlige ture ud af huset, hvor der er rig mulighed for at børnene får øget deres kendskab til naturen samtidig med at de lærer at færdes i naturen på en god og hensigtsmæssig måde.

Vi er ligeledes optaget af at søge viden om science gennem bøger, eksperimenter, forstørrelsesglas, mini mikroskop, digitale medier sammen med børnene, sådan at der kan videndeles gennem fotos og små praksiseksempler. Personalet laver små science forsøg sammen med børnene, der handler om fx vand og is, sommerfuglelarver der følges frem til den færdige sommerfugl, forskellige ting og materialers flydeevne i en balje med vand, sæbebobler i forskellig slags vejr eller dissekering af en hornfisk.

Et andet eksempel på læreplanstemaet er vores naturtema "Høst". Det er et pædagogisk mål, at børnene gennem høst temaet får forskellige konkrete erfaringer med naturoplevelser, samt at der bliver skabt nye dynamiske læringsmiljøer. Høsttemaet forløber over flere uger, hvor der bliver lavet æblemost, hentet frugt, lavet saft, lavet hyben dyr. Børnenes nysgerrighed pirres og de får konkrete oplevelse og erfaringer med "fra jord til bord". Der bruges f.eks. rødbedesaft til at farve med og toppe fra grønsager bliver genbrugt ved at de sættes til spiring i glas eller tallerken. I høsttema ugerne vil børnene få nye oplevelser sammen med børn, som de ikke nødvendigvis plejer at lege med i nye gruppesammensætninger. På Idrætsfriskolen har børnehaven et højbed og grøntsager, som bliver høstet og bragt hjem til børnehaven. Efterfølgende bliver der f.eks. lavet suppe på bål af de høstede ting, hvor børnene får sanselige erfaringer med materialer og madvarer. Der udstilles til sidst med hjemmelavede produkter eller et fælles høstmarked med Idrætsfriskolen. I vuggestuen laver de små plante/ sansekasser, hvor man kan sanse ved at røre jord, sand, vand og sten.

Når vi arbejder med "fra jord til bord", og personalet fx planter sammen med børnene, så får de en begyndende forståelse for, hvor smagen og duften kommer fra, når der laves mad. Et frø sås, børnene skal være med til at passe det, plantens udvikling følges tæt, indtil planten er stor nok til at blive transporteret hjem, hvor børnene skal passe den, indtil den er i fuldt flor.

I forhold til læreplanstemaet natur, udeliv og science, er det et fremtidigt mål for os at have øget fokus på bæredygtighed og miljøbevidsthed gennem affaldssortering og kompostering, og f.eks. deltage i affaldsindsamlinger i naturen sammen med de ældste af børnene.

I Assens Kommune er vi omgivet af natur, vand og skov. Der er rige muligheder for at inddrage lokalmiljøerne i den pædagogiske praksis. (Sundhedspolitikken)

- *Hvordan anvender vi naturen i vores lokalområde som et pædagogisk læringsmiljø?*

Vi bruger som sagt skolens friluftsareal som beskrevet ovenfor. Derudover tager vi med vuggestuebørnene på besøg i vores nabos kæmpe park med blomster, træer og vandhuller, hvor fugle, regnorme, biller og andre insekter iagttages. Eller vi udforsker vandlivet i den nærliggende Haarby Å.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- *Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab*
- *Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag*
- *Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.*

I Køng oplever børnene forskellige former for æstetiske oplevelser, kultur og traditioner, der stimulerer til engagement, deltagelse og fantasi. Det sker både gennem højtlesning og billedbøger, sanglege, sange til samlinger, besøg på skolen, maling, teateropvisninger og deltagelse i kulturelle tiltag i nærområdet som fx musikarrangementer på Culture Arte. Vi arbejder ud fra en tanke om, at det enkelte barn medinddrages i forståelsen af og læring om traditioner og værdier ved at deltage ud fra egne forudsætninger gennem, sange, lege, naturoplevelser, kreative aktiviteter og kropslige udtryk.

I Køng har vi vores egen kultur og et stærkt fællesskab, der bl.a. viser sig i vores interne traditioner som afholdes og udvikles fra år til år. Bl.a. deltager vi i friskolens årlige lysfest, som holdes i den mørke tid, og foreviser forskellige former for lys og lyseffekter, fx lanterner og glas med levende lys. Dette skaber et unikt fællesskab mellem børn og voksne med udgangspunkt i en stemningsfuld og æstetisk oplevelse.

I løbet af et helt kalenderår i Køng afholdes mange traditioner som fx fastelavnsfest med udklædning, påsketraditioner som ægtrilning, Sct. Hans bål ved vores egen bålplads, hvor Legeskolebørnene laver en hjemmelavet heks, og ikke mindst juletraditioner med naturdekorationer

fra vores skov. I forbindelse med traditionerne er der hver gang en kreativ proces i gang, hvor processen er lige så vigtig som de produkter, der bliver lavet med hver deres forskellige æstetik og charme. Tilbagevendende begivenheder som skabes i fællesskab i Køng er børnehaven/vuggestuens fødselsdag som fejres hvert år den 1. september, bedsteforældredag i maj og den årlige høstfest sidst på sommeren. Omkring disse mærkedage opstår der forskellige læringsmiljøer og processer, hvor børnene er aktive deltagere i forberedelse og udsmykning. I en årrække deltog børnehalebørnene også i et kulturelt optog i Glamsbjerg, "Børnenes dag". Børnenes dag i Glamsbjerg bliver afviklet i samarbejde med de øvrige dagtilbud i nærmiljøet samt børnenes forældre.

For at udfordre kreativiteten har vi i flere år afholdt en alternativ juleeftermiddag i december, hvor vi inviterer forældrene med til leg og bevægelse i Køng hallen, der danses om "juletræet", som juletræet er gymnastikredskaber pyntet med papir julepynt og grankogler. Her får alle en mere utraditionel æstetisk oplevelse.

Det er et mål, at vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes oplevelse af forskelligheder og fællesskaber, fx går vi op i at børnenes egen fødselsdag fejres med udgangspunkt i det enkelte barns baggrund/kultur. Enten foregår fejringen i børnehaven eller hjemme sammen med en mindre gruppe børn. Dette rummer muligheden for at skabe forståelse for kulturelle forskelle, normer og værdier.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen." *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51*

Evalueringskultur i Assens Kommune

I Assens Kommune skal etableringen af en evalueringskultur i dagtilbud forstås, som udvikling af en læringskultur. Læringskulturen har til formål at skabe - og arbejde med meningsfuld viden i forhold til at kvalificere den pædagogiske praksis løbende. Det betyder med andre ord, at vi kontinuerligt og systematisk undersøger og udvikler på praksis for at blive klogere på praksis – sammen – for børnenes skyld.

Det er i den pædagogiske praksis gennem voksen-barn tilknytningen og i børnefællesskaberne, at det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse sker. Det er derfor også en bevægelse fra praksisfællesskaber til professionelle læringsfællesskaber, hvor vision, faglig ledelse og samarbejde er nøglebegreber. Der er fokus på både børn og voksnes læreprocesser.

Det at sætte mål, dokumentere i praksis, evaluere og skabe ny og bedre praksis er en pædagogisk metode, som motiverer fagprofessionelle i forhold til at skabe optimale læringsmiljøer for alle børn i dagtilbud.

Der anvendes metoder, som understøtter systematik – og tydelige mål for undersøgelserne og for at evaluere sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring for hvert læreplanstema.

Der arbejdes med en udvidet SMTTE, blomsten, læreplanstræet eller andre metoder – hvert dagtilbud vælger en metode eller flere som de dygtiggør sig i.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø?

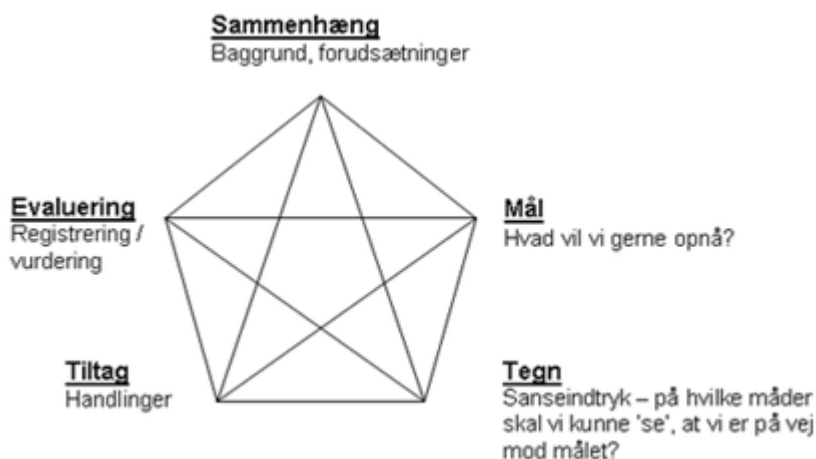
Hvordan arbejder vi med evalueringskultur vedrørende:

1. Læreplanstemaerne?
2. Børnenes udvikling og læring - og læringsmiljøerne?
3. Her og nu - kvalificering af praksis?
4. Pædagogisk udviklingsarbejde?
5. Andet?

I Køng arbejder vi løbende på at opdyrke en stærk evalueringskultur, der implicerer os alle både ved brug af systematiske metoder for medarbejderne og gennem dokumentation, som også inddrager børnene.

I institutionen arbejder vi i personalegruppen med evaluering på de månedlige personalemøder. Formålet er at skabe fælles refleksioner over vores praksis i et udviklingsøjemed. For at skabe en mere systematisk evalueringskultur har vi bl.a. arbejdet med aktionslæring fx i forbindelse med vores udearealer som læringsmiljø, selvevaluering i forhold til at skabe pædagogiske læringsmiljøer hele dagen og kollegial observation i forhold til udvikling af børnenes demokratiske dannelse.

Vi foretager løbende evalueringer af vores læreplan i takt med at projektaktiviteterne og emnearbejdet, og tilegnelse af mere viden om vores praksiserfaring gør os klogere på det daglige pædagogiske arbejde. På medarbejdermøder evaluerer vi metodisk vores praksis og bruger SMTTE modellen. På en årlig pædagogisk dag evaluerer vi den pædagogiske læreplan inden vi begynder planlægningen af ny årsplan.

Derudover dokumenterer vi visuelt årets læring gennem vores projekter ved hjælp af udstillinger i institutionen, samt fotos suppleret med tekst til børn, forældre og institution via vores digitale platforme (Facebook / Viggo intra). Tovholdere af emneuger eller temaforløb gemmer dokumentation som skriv, fotos, screenshot eller konkrete fysiske udtryk eller produkter, som børnene har lavet. Alle kan bidrage med at skabe dokumentation. Desuden lever oplevelser og aktiviteter videre i personalets tilgang til den vedvarende fælles fortælling om fællesskabet og vores kultur i Køng. Formålet med den visuelle og fortællende tilgang er, at læringen synliggøres og gøres til genstand for mere dialog, for eftertanke og fortolkninger af både børn, pædagoger og forældre.

Dokumentation og evalueringspraksis

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Den styrkede læreplan, rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

På personalemøderne tager vi udgangspunkt i forskellige dele af den pædagogiske læreplan, som vi snakker om. Hvad gør vi, hvorfor og skal vi ændre på noget. Derfor sker der en løbende evaluering gennem året.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her beskriver vi, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til vores evalueringskultur i hverdagen.

Evalueringen af læreplanen er blevet en aktiv del af vores personalemøder, så vi hele tiden har øje for dele af planen og får evalueret vores egen praksis.

Inddragelse af forældrebestyrelsen?

Her kan vi kort beskrive:

- *hvordan forældrebestyrelsen inddrages i udarbejdelsen, evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan?*
- *hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole*

Forældrebestyrelsen er løbende holdt orienteret om den pædagogiske læreplan. Da det er en fælles bestyrelse for skole, børnehave og vuggestue med repræsentanter fra alle dele, er overgangene naturligt en del af arbejdet i bestyrelsen.

KØNG IDRÆTSBØRNEHAVE EFTERÅR 2020					
JULI	AUGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 on	1 le	1 ti	1 to	1 se	1 ti
2 to	2 se	2 on	2 fr	2 ma	2 on
3 fr	3 ma	3 to	3 le	3 ti	3 to
4 le	4 ti	4 fr	4 se	4 on	4 fr
5 se	5 on	5 le	5 ma	5 to	5 le
6 ma	6 to	6 se	6 ti	6 fr	6 se
7 ti	7 fr	7 ma	7 on	7 le	7 ma
8 on	8 le	8 ti	8 to	8 se	8 ti
9 to	9 se	9 on	9 fr	9 ma	9 on
10 fr	10 ma	10 to	10 le	10 ti	10 to
11 le	11 ti	11 fr	11 se	11 on	11 fr
12 se	12 on	12 le	12 ma	12 to	12 le
13 ma	13 to	13 se	13 ti	13 fr	13 se
14 ti	14 fr	14 ma	14 on	14 le	14 ma
15 se	15 on	15 le	15 to	15 se	15 ti
16 ma	16 to	16 se	16 ti	16 ma	16 on
17 to	17 se	17 on	17 le	17 ti	17 to
18 fr	18 ma	18 to	18 se	18 on	18 fr
19 se	19 on	19 le	19 ma	19 to	19 le
20 ma	20 to	20 se	20 ti	20 fr	20 se
21 ti	21 fr	21 ma	21 on	21 le	21 ma
22 on	22 le	22 ti	22 to	22 se	22 ti
23 to	23 se	23 on	23 fr	23 ma	23 on
24 fr	24 ma	24 to	24 le	24 ti	24 to
25 se	25 on	25 le	25 ma	25 on	25 fr
26 ma	26 to	26 se	26 ti	26 ma	26 le
27 to	27 se	27 on	27 fr	27 to	27 se
28 ti	28 fr	28 ma	28 on	28 le	28 ma
29 on	29 le	29 ti	29 to	29 se	29 ti
30 to	30 se	30 on	30 fr	30 ma	30 on
31 fr	31 ma	31 to	31 le	31 ti	31 to

KØNG IDRÆTSBØRNEHAVE FORÅR 2021					
JANUAR	FEBRUAR	MARTS	APRIL	MAJ	JUNI
1 ti	1 ma	1 ma	1 to Skærtorsdag	1 le	1 ti
2 le	2 ti	2 ti	2 fr Longhellig	2 se	2 on
3 se	3 on	3 on	3 le	3 ma	3 to
4 ma	4 to	4 to	4 se Påskedag	4 ti	4 fr
5 ti	5 fr	5 fr	5 ma 2. Påskedag	5 on	5 le
6 on	6 le	6 le	6 ti	6 to	6 se
7 to	7 se	7 se	7 on	7 fr	7 ma
8 fr	8 ma	8 ma	8 to	8 le	8 ti
9 le	9 ti	9 ti	9 fr	9 se	9 on
10 se	10 on	10 on	10 le	10 ma	10 to
11 ma	11 to	11 to	11 se	11 ti	11 fr
12 ti	12 fr	12 fr	12 ma	12 on	12 le
13 on	13 le	13 le	13 ti	13 to Kr. Himmelfart	13 se
14 to	14 se	14 se	14 on	14 fr	14 ma
15 fr	15 ma	15 ma	15 to	15 le	15 ti
16 le	16 ti	16 ti	16 fr	16 se	16 on
17 se	17 on	17 on	17 le	17 ma	17 to
18 ma	18 to	18 to	18 se	18 ti	18 fr
19 ti	19 fr	19 fr	19 ma	19 on	19 le
20 on	20 le	20 le	20 ti	20 fr	20 se
21 to	21 se	21 se	21 on	21 le	21 ma
22 fr	22 ma	22 ma	22 to	22 se	22 ti
23 le	23 ti	23 ti	23 fr	23 ma	23 on
24 se	24 on	24 on	24 le	24 ma 2. Pinsedag	24 to
25 ma	25 to	25 to	25 se	25 ti	25 fr
26 ti	26 fr	26 fr	26 ma	26 on	26 le
27 on	27 le	27 le	27 ti	27 to	27 se
28 to	28 se	28 se	28 on	28 fr	28 ma
29 fr	29 ma	29 ma	29 to	29 le	29 ti
30 le		30 ti	30 fr St. Bededag	30 se	30 on
31 se		31 on		31 ma	22

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på [Danmarks Læringsportal EMU](#)